

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

<p>Redacția și Administrația: ARAD, STRADA EMINESCU 18</p>	<p>APARE DUMINECA Redactor: Pr. Ilarion V. Felea</p>	<p>ABONAMENTE: Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei</p>
--	--	--

P. S. Episcop Andrei a renunțat la administrarea Episcopiei Timisoarei

P. S. Episcop Andrei al Aradului a primit următoarea adresă dela I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului: „Nr. 48/1940 M. Prea Sfinția Voastră, În posesiunea adresei P. Sf. Voastre Nr. 1601 din 22 Martie c. prin care ne anunțați, că din cauză de boală nu mai puteți gira chestiunile Episcopiei Timișoara, cerând să fiți absolvați de însărcinarea la locțiitor al acestei Episcopii delegând un alt locțiitor, avem onoare a Vă aduce la cunoștință că apreciind motivul invocat, cu ziua de astăzi Vă desărcinăm de această încredințare, exprimându-Vă viile Noastre mulțumiri pentru activitatea și interesul depuse și până acum întru organizarea acestei Eparhii. Vă rugăm să predați toate actele în legătură cu Episcopia Timișoarei P. Sf. Sale Nicolae, Episcopul Orăzii, desemnat

de Noi ca locțiitor de Episcop al eparhiei Timișoarei.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri. Sibiu în 24 Martie 1940.

ss. Nicolae
arhiepiscop și mitropolit“.

*

Cu acest act, despărțirea Episcopiei Aradului de a Timișoarei este definitivată. P. S. S. Episcopul Nicolae al Orăzii în ziua de 27 Martie 1940 a fost la Arad însoțit de P. C. S. părintele consilier Z. Moga și a luat personal actele și conducerea Episcopiei Timișoarei din mâinile P. S. S. Episcopului Andrei, care a depus — pe lângă cea mai simțitoare jertfă — istovitoare ostenele pentru înființarea și organizarea Episcopiei timișorene.

Monografia Eparhiei Caransebeș de N. Cornean

Poporul românesc rânduit i-a fost să nu cunoască epoci liniștite de dezvoltare și consolidare. Crâncenul războiului mondial n'a fost îndepărtat odată cu încheierea păcii; el a continuat surd, nevăzut, pe teren economic. Obișnuit cu răul, neamul nostru n'a vegetat, ci a muncit cu sârguință înzecită. Nici nu bănuim cât de mult am realizat. Din acest motiv ne credem inferiori, ne subevaluăm. Acest cuvânt răsună des în publicistica noastră, iar ca să spulberăm acest sentiment primejdios, care ne-ar duce la o capitulare, avem datoria să ne cunoaștem bine.

Cunoașterea aceasta se poate face numai scormonind trecutul îndepărtat, care ne va arăta că suntem un popor care poate fi mândru de trecutu-i glorios, trecut care nu face să ne roșească obrazul, ci din con-

tră ne dă cele mai strălucite exemple de demnitate și corectitudine.

Această linie roșie s-o legăm de ultimele două decade de țară mare și liberă și edificarea va fi completă.

La noi toate vin normal. După epoca de zidire, acum am început epoca de cunoaștere. Zeci de cercetători descopăr trecutul și statisticienii înșiră realizările. În modul acesta au putut apare primele monografii.

Zilele acestea un fapt de o deosebită însemnătate a mărit bucuria noastră: a apărut întâia monografie eparhială: **Monografia Eparhiei Caransebeșului de Nicolae Cornean**, consilier eparhial.

Eparhiile noastre au scurte șematisme și lucrări răslețe cari tratează unele părți ale eparhiei. Doar Epar-

hia gr. cat. din Oradia și Baia-mare au șematisme mai vaste — acestea le cunosc — cari ar putea purta titlul de monografii.

Monografia Eparhiei Caransebeș e o lucrare vastă; cuprinde: Introducerea, istoricul episcopiei Caransebeș cu cronologia episcopilor după despărțirea ierarhică de Sârbi, Academia Teologică, Școala de cântăreți, Biblioteca eparhială și muzeul, Asociații și societăți religioase, Foaia Diecezană, Calendarul, Mănăstiri și locuri de pelerinaj și un mare capitol: Protopopiatele și parohiile din eparhie cu indice analitic.

În cele 647 pagini de format 21—26 cm. pagina, se înșiră o mulțime de date și cifre. Fiecare parohie are un scurt istoric iar mulțimea clișeelelor ne înfățișează preoțimea și sfințele biserici. Vedem că nu este o biserică din eparhie care să nu fi fost renovată, ori nou zidită, în era românească. S'a muncit nespuse de mult și dacă la cele cuprinse în monografie se va adăuga statistica cu numărul bisericilor renovate sau nou zidite, cu valoarea în lei, am rămânea uimiți de sutele de milioane investite. Iar dacă la acestea s'ar mai adăuga frământările misionare, bucuria noastră ar fi deplină.

Dl. Nicolae Cornean a depus o muncă mare. Nu e ușor lucru să trasezi un drum, căci lipsa măcar a unei cărări, oprește pe cercetător la tot pasul. Dar sperăm că ostenețele îi sunt răsplătite de înțelegerea ce desigur o va găsi în cuprinsul eparhiei pe care o servește cu atâta zel, cât și din partea cercetătorilor din alte eparhii cari se sârguiesc să facă o asemenea lucrare. Ar fi de dorit ca într'un timp cât mai scurt să răsară asemenea monografii pe tot cuprinsul țării, lucrute din punct de vedere tehnic tot așa de frumos: hârtie velină, tipar frumos cu clișee (pe care un specialist le va putea face mai frumoase) și în plus fiecare exemplar legat în pânză. Aceste lucrări precum și monografiile județene și ale municipiilor, vor forma oglinda trudei noastre din trecut și vor putea permite conducătorilor neamului nostru să formeze planul de lucru în viitor.

Biserica noastră a știut să facă în două decade de viață liberă și independentă cât alte biserici cu bogății mari n'au fost în stare să facă în două secole.

Aceste constatări trebuie să ne umplă sufletele de mândrie și desăvârșită încredere în puterile uriașe și geniul pururea treaz a neamului românesc. Încă două decade de viață liberă vor așeza poporul nostru la locul ce i se cuvine în concertul celorlalte popoare, iar generațiile de azi, sunt datoare să cunoască uriașele înfăptuiri făcute pe toate terenurile de activitate și mândri, de opera realizată, să spulbere sentimentul de subevaluare și cu curaj să îndrăznească a se compara cu orice alt neam.

Aurel Tripon.

Colțul tineretului.

Pilat

Palatul guvernatorului trimis pe capul Jidovilor subjugăți de Romani, era în Cesarea, pe malul Mării Mediterane. Pe vremea lui Hristos Domnul, slujba de guvernator era făcută de Pilat din Pont. (26—36 d. Hr.).

Din istoria patimilor Domnului înțelegem că Pilat n'a fost un om rău, el ar fi voit să și scape pe Hristos Domnul dinaintea poporului jidovesc ațâțat. Avea însă o sminteală: *era laș*. N'a îndrăznit să țină la convingerea sa. Și mai ales n'a îndrăznit să aducă jertfă pentru ea.

Iar pe Domnul numai una l-ar fi putut scăpa: *voința de bărbat neînduplecat!* Să fi dat cu pumnul și să fi strigat: Pe un nevinovat însă nu-l voi osândi!

Pilat însă a fost un laș, ca omul care-și întoarce haina pe dos, ca cel ce zâmbește în sus, iar în jos strămbă din nas. Ca biciclistii: în jos apasă, în sus se încovoiaie. El era de cei ce urlă cu lupii. Era de cei ce țin cu mulțimea, de cei ce toate sunt în stare să le facă, dar să lupte pentru adevăr — nu.

Nouăsprezece veacuri s'au scurs de atunci și Pilat n'a murit, ci trăiește și azi. În cine trăiește? În toți cari pentru cariera lor, pentru înaintarea lor își leapadă credința, convingerea. În cei ce sunt de părerea că: „Mai închide din ochi și te ferecești“. În cei de credința că: „Niciodată să nu fii așa de nătâng, să lași să-ți scape folosul; — vreo pagubă că îți murdărești cu el mâinile și — sufletul?“ În cei ce dau din umăr și zic: „Ce este adevărul?“ În cei ce spun: „Să mâncăm, să ne veselim, să facem învârteală, să mergem cu mulțimea mai mare, să înnotăm cu valul, să urlăm cu lupii. Caracter? convingere? cinste? nu face!“ În cei ce strivesc pe nevinovat și apoi își spală mâinile.

Călătorind cu vaporul pe lacul Vierwaldstätt, și se ivește înaintea ochilor un munte înalt cu o formă stranie. Întrebăm, cum se numește acest munte. „Pilat“ — sună răspunsul.

Anume, legenda spune, că Pilat nu mai avea alinare după moartea Domnului. Noaptea se deștepta speriat din somn... Hristos plin de sânge stătea în fața lui și-l întreba: Pilate, pentru ce-ai lăsat să mă judece nevinovat?... Și ne mai putând purta groaznică vedenie, sufletul laș a fugit de-a casă... dar oriunde rătăcia, Hristos însângerat îi stătea în față. În sfârșit, ca să scape de zguduitoarea remușcare, s'a aruncat în lacul Vierwaldstätt. Dar nici lacul nu l-a putut înghiți liniștit, ci un munte uriaș s'a rostogolit peste trupul lui ticălos, ca un înspăimântător monument.

Dar aceasta e numai o legendă.

Nu e însă legendă monstruosul monument care în adevăr i s'a ridicat lui Pilat în „Crez“. Unde numai se găesc creștini, numele lui Pilat se rostește zi de zi în Simbolul credinței, dar lumea n'a avut să scrie prespre el nimic deosebit, decât că el a fost cea mai pocită pildă a lipsei de șira spinării și a lepădării de credință. Copiii toți așa-i cunosc numele ca pe al unui laș, care

din frica de oameni s'a lepădat de Hristos.

Fiule, citind acestea, gândește-te la cuvintele lui Hristos Domnul: „Pe cel ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu pe el înaintea Tatălui meu care este în ceruri, iar el cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor și eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui meu care este în ceruri. (Matei 10, 32—33).

După Dr. Tóth Tihamer

Gânduri de ziua Crucii

In seninătatea nopților pline de stele sclipitoare, ce strălucesc ca nestimatele pietre scumpe, te găsim pe tine Cruce, prin ploaia de lumini albastre și roșcate, pe cerul înflorit cu luceferi și brăzdat cu căi albe.

Când liniștea adâncă și sfântă își coboară alene asupra satului aripile sale nevăzute, te vedem în amurg de seară, străjuind deasupra sfintelor biserici, sau te găsim veghind lângă izvorul ce murmură năvalnic în marginea crângului, ori la singuratica răscruce de drum.

Și unde nu te afli? Pe solitarele morminte te găsim lucitoare ca argintul, strejuind și pe cei ce te-au cinstit și pe cei ce te-au hulit.

Cruce sfântă părăsită lângă margine de drum, cu acoperiș stricat de vânturi și ploi, ne vorbești în șoapte dulci, de vremuri de demult! Strămoșii te-au cinstit și mulți s'au jertfit cu prisosință pentru tine!

Trecutul nostru atât de sbuciumat și totuși plin de lupte glorioase, e legat de puterea ta.

In seri lungi de iarnă, bătrânii cucernici te înfrumusețează prin migăloase cioplituri, frecându-te ca aurul credinței lor. Tinerii cari se bucură de caldul primăverii te poartă la gât drept talisman și mărtișor!

Ținută de cucernice mâini în fața sfintelor altare, din tine a izvorât o viață limpede și curată ca cristalul apelor de munte!

Clipele de grea cumpănă ale omenirii, tu, prin puterea ta cea miraculoasă, le alungi aducând liniștea și pacea divină, care covârșește toată mintea!

Popoarele turburate de iureșul războaelor, crezând în puterea ta, au biruit și vor birui prin tine; nimeni nu cutează a sta împotriva-ți văzând minunile tale, căci tu ești păzitoare a toată lumea, tu, podoaba Bisericii, stăpânia împăraților, întărirea credincioșilor, mărirea ingerilor și a dracilor rană.

O. sfântă Cruce, mare este puterea ta!

Vasile St. Guzu
student teolog

Spovedania copiilor

Cum să procedăm la mărturisirea elevilor de școală primară

Preotul mai poartă în vorbirea curentă și denumirea de doftornul sufletelor, pentru alinarea suferințelor de tot felul și chiar vindecarea acestora la ceice se apropie cu încredere de slujitorul Mântuitorului Hristos. Desvăluirea sufletului ce-

lui suferind de boalele păcatului se face prin mărturisirea deschisă și sinceră a acestora, însoțite de dorința arzătoare după tămăduire. Dar ca un doctor să poată prescrie leacul potrivit, trebuie să cerceteze atent părțile lezate, să caute cauza boalei prin cunoașterea autecedentelor și să stabilească gradul de înaintore al boalei. Aceasta cere pricepere și muncă stăruitoare.

La fel va trebui și duhovnicul să muncească pentru tămăduirea sufletelor celor dați în păstorie, luptând din toate puterile și cu toate mijloacele, mai ales știind „că celce a întors pe păcătos dela rătăcirea căii lui, își va mântui sufletul din moarte și va acoperi mulțime de păcate” (Iacob V. 20).

Problema cea grea este atragerea credincioșilor la sf. mărturisire și cere o muncă depusă pe mai multe căi. În schimb copiii vor veni mai ușor, dar, pentru mărturisirea integrală a acestora, trebuie multă prevedere și chibzuință, pentru ca să nu stricăm mai mult decât zidim.

În postul Învierii Domnului și al Nașterii Domnului, duhovnicul va pregăti școlarii săi pentru mărturisire la una din orele de catehizație dinaintea Duminecii fixată pentru împărtășirea cu Sf. Taine, astfel: le va aminti despre porunca a patra bisericească, despre îndatorirea de a-și mărturisi păcatele fiecare creștin; că suntem cu toții fii ai lui Dumnezeu, care este Tatăl tuturor și ale cărui porunci le-am călcat și trebuie să ne cerem ertare; le va aminti cele învățate despre taina sf. mărturisiri precum și folosul cel mare ce-l câștigă prin mărturisire, curățindu-se de toate păcatele săvârșite până aci, ca de o haină urâtă și murdară. Mai mult, se vor împăca cu Dumnezeu, pe care l-au supărat și să caute în viitor să-l împlinească poruncile, căutând să fie copii buni și ascultători față de părinți, educatori și de toți cei mai în vârstă decât ei.

Îi va îndemna să-și cerceteze conștiința, aducându-și aminte de toate faptele nepermise ce au făcut, cuvintele murdare ce au rostit, gândurile și cugetele rele ce le-au trecut prin cap, precum și neascultarea de cei mai mari, de a-și împlini anumite îndatoriri de copii, elevi etc. Îi va sfătui ca după ce s'au gândit bine asupra păcatelor pe cari le-au făptuit, să le mărturisească fără nici o teamă, însă să le pară rău și să se îndrepte pe viitor, căci altfel pe lângă că vor fi niște păcătoși, îndepărtați dela Dumnezeu și fii ai diavolului, vor mai fi și de răsul lumii, care disprețuiește pe răufăcători.

Să se împace cu cei cari sunt în dușmănie și pe cât se poate să repare unele pagube făcute altora și apoi să vie la mărturisire cu o carte de rugăciuni, îmbăiați și îmbrăcați în haine curate, căci așa se vor simți într'o dispoziție sufletească înclinată spre curățenie și îndreptare.

După ce s'au făcut aceste pregătiri se trece la actul în sine al mărturisirii păcatelor, în mod individual, în biserică, după îndrumările date în Evhologiu, dând sfaturi necesare de ordine și mai ales amintindu-le încă odată să se gândească ce are de spus fiecare.

Se va căuta ca să se nimicească timiditatea printr'o apropiere familiară, cu dragoste părintească, cu multă răbdare și bunăvoință, spre a

le putea câștiga inimile și mai ales încrederea deplină, căci numai astfel duhovnicul va reuși în cele următoare. Va lăsa pe copil să-și mărturisească singur tot ce-și amintește, apoi îl va ajuta duhovnicește prin întrebări ca: Dacă a ascultat întotdeauna pe cei mai mari, dacă n'a făcut cuiva rău, dacă n'a înjurat, n'a vorbit vorbe urâte, dacă n'a făcut lucruri urâte cu alți copii, ce li-ar fi rușine dacă le-ar afla părinții și oamenii, dacă nu se dușmănește cu cineva și cu care nu s'a împăcat, dacă a neglijat rugăciunile prescrise, dacă n'a chinuit animalele etc.

Se vor evita întrebări despre păcate pe cari nu le-ar cunoaște copiii, ca să nu se dea ocazie să le fevețe acum; deci se cere foarte multă prudență la mărturisirea copiilor.

După ascultarea celor mărturisite, duhovnicul va da învățăturile corespunzătoare celor auzite, căutând să sădească în sufletele copiilor desgust pentru păcate, arătând care sunt urmările păcatelor atât în viață ca: boale, rușine în fața oamenilor etc., cât și după moarte ca: moartea sufletească, judecata viitoare și iadul cu chinurile veșnice. Li va sfătui să nu mai facă rele și să nu se însoțească cu copii sau cu oameni răi, să fie ascultători de părinți, de învățători și de cei mai mari, să aibă răbdare și să nu se mânie niciodată, să aibă dragoste față de cei mai mari și față de colegi, să se roage pentru ei și părinții lor, să cerceteze biserica și să fie evlavioși, să trăiască cu toată lumea în pace și frățietate, să ajute pe cei mai slabi decât ei și pe săraci și mai ales să împlinească poruncile dumnezeiești și bisericicești, căci numai astfel se pot mântui și câștiga viața veșnică sau raiul.

În partea ultimă se va întreba dacă ei vreau să se îndrepteze pe viitor, așa cum sunt sfătuiți și dacă vor răspunde sincer că vreau, atunci li se va da deslegarea.

Drept canon să li se dea rostirea de rugăciuni, impusă pe timp de câteva zile, ajutorarea unui coleg sau împlinirea unei fapte bune etc., dacă se poate ceva în legătură cu faptele rele, pe care vrem să le îndreptăm. Canon greu copiii nu-l pot împlini, iar pe timp îndelungat îl vor uita; de aceea vom căuta ceva ușor de împlinit din partea lor. Mărturisirea urmată cu atențiune în felul arătat mai sus este validă și cu mult folos pentru sufletul copiilor.

Ei vor rămâne multă vreme impresionați de cele auzite la sf. mărturisire și vor căuta să aducă la îndeplinire sfaturile primite dela duhovnicul lor. Unii se vor impresiona așa de tare, că nu vor uita toată viața lor momentul de curățire sufletească prin care au trecut și vor căuta să vină singuri în viitor la sf. mărturisire. Sufletul copiilor e maleabil și noi trebuie să-i imprimăm în structura lui caracterul vieții creștine, singura care e frumoasă și fericită în lumea aceasta și mai ales care asigură viața veșnică, făgăduită omenirii de Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Pr. Romulus Radu

Duminica III din Post

Crucea

„Cela ce voește să vină după mine, să se lapede de sine, și să-și ia crucea sa, și să-mi urmeze mie” (Mc. 8.34).

Drumurile primejdioase ale munților sunt presărate, mai ales la cotituri, cu diferite semnalizatoare, care arată călătorilor primejdia ce trebuie ocolită. Asemenea este și viața noastră; ca drumul de munte pe marginea prăpastiei: oricând poți cădea. Și nu e lipsită de suferințe, înfrângeri, ispite și primejdii, viața noastră. Iar evangheliile Duminecilor sunt ca niște semnalizatoare cu litere de foc. Se apropie primejdia bogăției, a uciderii, a necurăției, pe calea vieții? — Evanghelia te face atent. Ai uitat de Iisus, de sufletul tău? Evanghelia de azi îți pune înainte crucea Domnului.

Minunatele troițe, care împodobesc întinsul Țării noastre, sunt tot atâtea avertismente, ce ne feresc de primejdia păcatului și ne amintesc pe Mântuitorul cu brațele strâpunte, larg deschise și încărcate de iubire pentru toți.

Acum doi ani, scriau ziarele, că un bătrân a străbătut, cu o cruce grea pe umeri Germania, Italia, Sârbia, Bulgaria, Turcia, Palestina, Africa, Spania și Franța, suferind timp îndelungat foame, închisoare și chiar bătaie cu pietre. Această osteneală, în aparență fără rost, privită mai adânc își are tâlcul ei. Crucea aceea de lemn purtată de un bătrân pe umeri a izbutit să amintească multora pe Domnul Hristos. Acel om a strigat, prin fapta sa, omenirii care uitase de sufletul ei: Omule, ai un suflet pentru care Iisus s'a jertfit pe cruce și de care tu trebuie să porți grijă!

Acelaș lucru îl facem și noi în Duminica de azi, punând înaintea inimii noastre sf. cruce și cu ea o nouă problemă, o nouă grijă: grija pentru suflet, grija pentru mântuirea sufletului. Cea mai de seamă grijă a vieții: mântuirea.

Abordez tema mântuirii nu numai pentru că mântuirea este totul pentru om, dar și pentru că mântuirea sufletului nu mai este o preocupare destul de serioasă a vremii noastre. Viața și grijile ei le închinăm materiei. Iată o pildă: Se cultivă și se întărește corpul — până la deformare, până la abuz — în paguba sufletului care este, să zic așa, foarte închircit, la omul modern. Viața acestuia e o goană vajnică spre forță, trofeu și record, pe când recordurile duhovnicești ale sfinților, credința tare, fapta înălțătoare, jertfa iubitoare, nu mai sunt o atracție pentru noi. Dar e o nebulie a cultiva cele putrezitoare și a neglija cele veșnice.

Nu este o constatare pesimistă aceasta, că prea ne-am robit materiei și prea am uitat de suflet, ci e un trist adevăr. Oameni și neamuri întregi caută să cuprindă cât mai multe bunuri pământești, pentru care renunță la cer și la fericirea veșnică.

Aceasta este, fără exagerare, marea vieții noastre,

ce se înalță de viforul tuturor patimilor. În această mare, ce ne copleșește, Iisus Hristos e singura noastră scăpare. El e mântuirea. Cuvântul lui se aude clar și puternic: „Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul său?” Și „celace voește să vină după mine să se lapede de sine, să-și ia crucea sa, și să-mi urmeze mie“.

Sunt aceste cuvinte chemarea mântuirii. Căci a veni după Hristos înseamnă a te mântui.

a) Intr'adevăr, zice Iisus: „Cela ce voește să vină după mine, să se lapede de sine“. Este prima condiție. Mă veți întreba: dar cum se lapedă omul de sine? Se urăște pe el? Sau sufletul său? Nu. Lăpădarea de sine se mai numește și abnegație. Ea este predarea ființei noastre întregi în brațele lui Hristos; o supunere a voinței noastre față de voia lui; o faptă de mare dragoste pentru Iisus. Ascultare și jertfă. „De acum nu mai visez eu, ci Hristos viază întru mine“ — precum zice Apostolul. Adecă nu mai trăește în mine trecutul de care m'am lăpădat, ci legea lui Hristos. Ce-ar fi devenit creștinismul dacă apostolii sau sfinții s'ar fi gândit cu părere de rău la ce au lăsat în urma lor? Deci numai așa te-ai lăpădat de tine, dacă pentru Iisus ai fi în stare să lași tot ce ai mai de preț.

b) A doua condiție a urmării lui Hristos ne-o spune tot el: „Cela ce voește să vină după mine... să-și ia crucea sa...“ Observați, că zice: „crucea sa“. Deci nu crucea Golgotei, a suferințelor lui înfricoșate. Crucea pe care Iisus a purtat-o, noi n'o putem purta; e prea grea pentru slăbiciunile noastre. Crucea pe care însă ne-o pune el pe umeri este „jugul cel lîn și sarcina cea ușoară“, adecă crucea devenită apoi tronul său, crucea sfințită cu jertfa sângelui sfânt, crucea ca podobă a sufletului, ca sprijin, sf. cruce ca armă asupra diavolului, ca scut și ca „putere a lui Dumnezeu pentru cei ce se mântuesc“.

În orașul Iași este o statuie inchipuind pe Ștefan cel Mare, având crucea într'o mână, iar în cealaltă paloșul. Acest chip nu înfățișează numai pe marele Voevod apărător al crucii, ci pe orice creștin, care având înainte-i crucea lui Hristos, luptă cu succes împotriva celui rău cu paloșul virtuților.

În necazuri și suferințe învingem având cu noi crucea pe care Iisus a suferit noiian de chinuri, și ne mângâiem, văzând ce neînsemnate sunt suferințele noastre față de ale lui.

Având în inimă crucea Domnului, munca nu ne pare grea, căci crucea ne amintește că sf. mâni pironite pe dânsa s'au străduit cu lucrul din tinerețe. Fer. Ieronim, întrebând de ce stă când studiază și scrie tot la umbra unei cruci, a răspuns: „Acest pom al vieții, crucea, îmi dă o umbră care mă ferește de tot răul, îmi dă poame care mă întăresc la tot binele. La această umbră vreau să petrec totdeauna și poamele ei vreau să-mi hrănească neconținut sufletul“.

c) „Celce voește să vină după mine — zice Domnul

— să-mi urmeze mie“. S'ar părea că aceste cuvinte sunt o repetiție inutilă: „Să vină după mine... „Să mi urmeze mie“. Dar ce minunat lucru este a urma lui Hristos! A călca pe urmele lui! A căuta să ți asemeni viața cât mai mult cu viața lui, adecă să faci din viața ta o cât mai reușită copie după tabloul original al vieții Mântuitorului — aceasta e urmarea lui. „A gândi cecece a gândit el; a vorbi cecece a vorbit el; a face ce a făcut el! A socoti voința lui Hristos singura ta voință. Aceasta e a treia condiție a mântuirii.“

Acestea sunt învățămintele evangheliei de azi. Mântuirea, precum ai văzut, nu ți se dă de-a gata. Ea este luptă; e neconținută strajă asupra ta însuși. Caută biruința, având în inimă semnul crucii. Și precum odinioară cruciații au cuprins Ierusalimul pământesc, tu vei dobândi Ierusalimul cel ceresc și veșnic.

Presviter B.

CĂRȚI

Gheorghe I. Brătianu:

O enigmă și un miracol istoric:
poporul român

Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II“ Buc. 1940 a publicat opera de mai sus, cu 5 planșe și 2 hărți, în 138 pagini. Studiul acesta e un răspuns și o întregire la un capitol al d-lui Ferdinand Lot, care privește originile poporului român (în: Les Invasion barbares, Paris, Payot, 1937). Plecând dela teoriile controversate ale originii poporului român, învățatul francez medievalist F. Lot, după ce le trece în revistă, pare că înclină mai mult spre teoria imigrării; mai ales romanitatea slabă din Dacia dela finea sec. IV-lea și până în sec. al XIII-lea din Dacia este invocată ca argument principal. D-l Gheorghe I. Brătianu răspunde în VII capitole și reia întreaga discuție, după ce arată părerile d-lui F. Lot asupra originii poporului român și alte teorii ale imigrării după unele lucrări istorice recente. Incepând cu părăsirea Daciei, d-sa dovedește unitatea lingvistică, etnografică, geografică și arheologică a poporului român, aducând o seamă de mărturii istorice, utilizând toate datele științei istorice, streine și române, făcând unele observații asupra istoriei Românilor după veacul al XIII-lea. Cartea este foarte bogată în informații, cu o bibliografie amplă.

Ceece privește mai ales pe istoricul religios, sunt expunerile cu privire la creștinismul din Dacia și a legăturilor ce le-am avut noi Români cu patriarhatul din Constantinopol.

DI. Gh. I. Brătianu combate afirmațiunea lui F. Lot, care se bazează pe mărturia lui Seton Watson, care spune, că Români până 'n secolul al XV-lea aveau aceeași mitropolie cu Slavii bulgarizați, Ohrida. D. Gh. I. Brătianu citează studiul vestitului prof. Lascaris, asupra relațiilor bisericii moldovenești cu patriarhatul din

Peć și arhiepiscopatul de Achris (Ohrida) în sec. al XV-lea. Eminentul balcanist arată că singurii Vlahi aflați sub dependența acestui arhiepiscopat erau cei din Balcani, și că n'a fost niciodată vorba nici de dependență canonică, nici de relații culturale strânse între biserica moldovenească și arhiepiscopatul din Achris. „În ce privește Muntenia, adaogă d. Lascaris, e inutil chiar de a discuta, dacă ea a depins vreodată de arhiepiscopatul din Achris“, pentru că nimic nu îndreptățește o asemenea ipoteză (v. nota 2, pag. 107). În realitate, începând cu secolul al XIII-lea, Papa se plânge de „pseudo-episcopi“ de rit grec, care hirotonează preoți în eparhia episcopatului Cumanilor, la hotarele Munteniei și ale Moldovei actuale. E lămurit, de altă parte, că vechea slavă întrebuițată în liturghia tuturor bisericilor românești, în Transilvania ca și în Principate, ne dovedește până la evidentă influența unei ierarhii și a unei organizații bisericești slave, anterioare cuceririi ungurești, care ar fi favorizat alte înrăuriri: e foarte probabil că acești „pseudo-episcopi“ veneau din orașele bizantine, pe urmă bulgăre, dela Dunăre“ (pp. 106-108 și urm.).

După ce statele românești apar în secolul al XIV-lea la nordul Dunării, ele caută contactul direct cu patriarhatul grec din Constantinopol. De acolo Muntenia primește în 1359, primul său mitropolit ortodox, plecat de pe scaunul căzut al Vicinei dela Dunăre. Tot de acolo trebuia să vină, sub Alexandru cel Bun, după câteva încercări neisbutite, învoirea de a ridica la rangul de mitropolit al Moldovei la Suceava, pe episcopul de Cetatea-Albă (Akkerman) dela limanul Nistrului. Aceste legături lămuresc rostul atât de însemnat al Domnilor Munteniei și Moldovei, după cucerirea Constantinopolului de către Turci, ca protectori luminați ai ortodoxiei orientale, cititori ai căror dărnice ajungea foarte departe, dela mănăstirile de pe Atos, la fundațiile pioase de pe muntele Sinai“ (pp. 108 și um.).

Din multiplele probleme puse de d. Gh. I. Brătianu am notat numai aceea care privește istoria bisericească a Românilor. Ele sunt multe și se pot culege din ele multe știri istorice religioase: privitor la trecutul nostru românesc și ortodox. De aceea cartea dlui Brătianu e bine să fie citită de profesorii de istorie și de religie, ea este însă tot atât de folositoare oricărui intelectual român.

Prof. C. Rudneanu

Informațiuni

● **Numiri.** După ce în locul d-lui col. D. Stinghe a fost numit prefect al județului Arad dl inspector adm. J. Ionescu, de curând s'a făcut numirea d-lui Dr. C. Radu Directorul Spitalului de copii, de Comandant al Frontului Renașterii Naționale în județul Arad.

Amândoi bănațeni de elită și amândoi fii

buni ai bisericii noastre — dl C. Radu face parte și din secția culturală a Ven. Consiliu Eparhial — și-au verificat de mult vredniciile, asigurându-și simpatii unanime și locuri de frunte pe scara valorilor morale, culturale și administrative.

Salutăm și felicităm din inimă pe noii numiți, încredințați că în funcțiile pe care le ocupă reprezintă cu adevărat demnitatea, autoritatea și răspunderea în optimul lor înțeles.

● **Dl General I. Georgescu**, comandantul Gărzilor Naționale a ținut în sala Palatului Cultural din Arad Duminecă în 24 Martie c. o conferință cu titlul: „Comandament politic și comandament militar.“ Dsa a arătat și ilustrat prin numeroase exemple necesitatea și avantajile unității de comandamente politice și militare în mâna Monarhului luminat.

La conferință a participat un public ales și numeros, în frunte cu P. S. S. Episcopul Andrei.

● **P. C. S. Ioan Marșieu** alesul protopop al Lipovei a fost hirotoneșit Duminecă în Catedrala Arad de către P. S. S. Episcopul Andrei, iar Luni — la praznicul Bunevestiri — a fost instalat în scaun de către P. C. S. părintele consilier ref. ep. Traian Cibian, ca mandatar al P. Sfinției Sale.

La serviciul divin — slujit de P. C. S. păr. Cibian asistat de 10 preoți — a participat un mare număr de popor în frunte cu P. C. prot. Givulescu din Radna și cu autoritățile locale.

Dorim noului protopop în scaunul de mare onoare și de grea răspundere al protoieriei dela Lipova mult har și spor la lucru întru mulți și fericiciți ani.

● **Straja Țării** a făcut din taina sfintei Cuminică-turi o mare și sărbătorească tradiție. Patru milioane de străjeri au fost duși în sfântă procesiune în fața sfintelor altare ale țării, dintre cari 40, — reprezentanți ai celor 2000 de ucenici din stolurile muncitorești — au fost împărțâșiți de P. S. S. Patriarhul Nicodim.

Câtă distanță din preajma anului 1922, când tineretul se lupta amarnic să introducă icioanele și sfeștania de început de an în Universitate, — constată cu multă tristețe dl Al. Gregorian în săptămânalul „Sfarmă-piatră“.

În orice caz, Străjeria lucrează cu zor la reîncreștinarea tineretului și prin el a familiei, a intelectualilor și a României de mâine.

● **Confirmări.** În ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial, ținută Marți în 26 Martie c. părintele Emil Borza din Bodești a fost confirmat de paroh al parohiei Ineu-Colonie și părintele Samuil Coman din Murani a fost confirmat ca preot ajutor cu drept de succesiune (capelan) la Jadani. Amândoi a fost aleși la numitele parohii prin concurs.

● † **Ioachim Miloia** s'a stins din viață Luni în 25 Martie 1940, după o grea și îndelungată suferință.

Prin I. Miloia Banatul pierde un om de o unanim recunoscută valoare culturală. Fiu de învățător, s'a născut în Ferendia jud. Timiș-T. la 3 Mai 1897. A studiat în Caransebeș Liceul și Teologia, apoi la Roma, unde în 1924 și-a luat

doctoratul în Istoria Artelor și în 1927 în Litere și Filosofie.

Intors în țară desfășură o bogată și multilaterală activitate culturală în calitate de profesor la Școala Normală din Timișoara și la Academia de Arte-Frumoase, asistent la Școala Politehnică, director al Muzeului Banatului, redactor al revistei „Analele Banatului”, publicist activ și conferențiar priceput, pictor al bisericilor din Timișoara Fabrică, Iosefin, Anina, director al Arhivelor Regionale ale Statului, membru în comitetul Astei Bănățene și al revistei „Luceafărul”, șeful serviciului cultural al Primăriei Timișoara, etc.

Prohodul s'a făcut Miercuri în biserica din Iosefin, care în bună parte este expresia gustului său artistic. De aci a fost dus în convoiu funebru și îngropat în cimitirul din T. Elisabeta.

Il deplânge soția nemmângăiată, cei doi copilași, numeroasele rudeni și întreg Banatul.

Veșnica lui pomenire și Dumnezeu să-l ierte!..

● **Francmasoneria**, cu toate surlele bătute chiar și pe la Sf. Patriarhie, nu este desființată, ci numai s'a suspendat (!?) activitatea. O dovadă: noi am anunțat la timpul său — cu evidentă bucurie — că loja din Arad printr'o decizie ministerială a fost cedată Liceului industrial „A. Vlaicu” din Arad. De curând am aflat că mai pe urmă Liceul a fost — și este — obligat a plăti Societății francmasonice din Arad pentru localul lojei 60.000 Lei chirie anuală. Ori, când Societatea încasează astfel de sume, înseamnă că poartă și anumite socoteli, ține ședințe, etc. În felul acesta francmasoneria din societate ocultă a devenit și mai ocultă și mai obscură și mai odioasă.

P. S. S. Episcopul Andrei, când a cerut candidaților de membri în Adunarea eparhială o declarație că nu sunt francmasoni, *bun lucru* a făcut. Mirarea și întrebarea unora în fața acestei binecuvântate hotărâri chiriare — când se știa că francmasoneria a intrat în pământ (adecă sub pământ) — își află acum răspunsul, trist dar adevărat.

● **Mistificări**. S'a făcut mare zgomot în jurul unui articol publicat în ziarul „Curentul” din 15 II. c. în care un anumit preot fictiv V. Nicoară-Slobozia Botoșani, cerea unirea ortodocșilor cu „vârhovnicul” dela Roma.

Acelaș caracter de mistificare și de minciună îl au aproape toate foile uniților în care se aduc săptămânal elogi exagerate rolului bisericii blăjene și se ponegrește biserica ortodoxă, încât îți este greață să le mai citești.

Ai impresia că scriitorii lor nu mai citesc Evanghelia..

Unirea, adecă restaurarea unității de credință creștină a neamului românesc, fraților, nu este operă de șiretlic diplomatic, nici de calomnie gazetărească, ci de conștiință, de rugăciune și de dragoste evanghelică. Ea nu se răscumpără nici cu arginții dați de „Sf. Scaun” pentru școlile catolice din România, nici cu bursele dela Propaganda Fide. Incercările de prezelitism catolic între Ro-

mâni au dat mucenici ai ortodoxiei și biserici martirizate. Și — abstracție făcând de temeurile dogmatice ale problemei — până când poporul român are memoria acestor lucruri triste, unirea în sens catolic nu se va face.

Nr. 371-1940.

Comunicate

Cucernicii preoți, în parohiile cărora se găsesc cantonate sau pe unde trec unități militare, sunt invitați să ia măsuri pentru a se ține deschise Sfintele Biserici, pentruca soldații să-și poată face rugăciunea în orice vreme.

Arad, la 21 Martie 1940.

† ANDREI,
Episcop

Nr. 1164-1940.

Cucernicii preoți, cari suplinesc învățătorii concentrați, sunt invitați să continue cu aceste supliniri și în cazul când numiții învățătorii ar fi la școala de ofițeri, fiind ei în acest caz considerați de concentrați, deci bucurându-se de dispozițiunile Ordinului Sfântului Sinod Nr. 1650-1939 publicat în Nr. 42-1939 al organului eparhial.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 21 III 1940.

† ANDREI,
Episcop

Prot. Caius Turicu,
consilier referent eparhial

Nr. 1538-1940

Se comunică pentru executare ordinul Ministerului Cultelor referitor la vizitarea familiilor celor concentrați.

Copie: „Regatul României Ministerul Cultelor și Artelor, Direcțiunea Cultelor Nr. 10544-1940 din 15 Martie 1940. Prea Sfinției Sale, Prea Sfințitului Episcop al Eparhiei ortodoxe române a Aradului. Prea Sfințite, Avem onoare a Vă ruga, să binevoiți a dispune să se ia măsuri, ca toți preoții din cuprinsul acelei eparhii să viziteze lunar familiile celor concentrați, fie pentru a constata situația acestor familii și a sesiza pe cei în drept, fie pentru a aduce sfatul lor acolo, unde este nevoie. Ar trebui să se întocmească fișe speciale pentru aceste familii. Este absolută nevoie, ca Biserica să se ocupe de familiile celor concentrați. Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni. — p. Ministru, (ss.) Indescifrabil. p. Director (ss.) Indescifrabil“.

Arad, 19 Martie 1940.

Consiliul Eparhial

Nr. 1539-1940.

Ministerul de Interne cu ordinul Nr. 317-1940, a dispus a se înființa în toate capitalele de județ Cen-

tre de Instrucție de A. P. (Apărarea Pasivă). Personalul ce încadrează formațiunile de apărare pasivă de pe cuprinsul județului este obligat a urma aceste cursuri. Preoții din comunele rurale fac parte din aceste formațiuni și sunt obligați a urma cursurile. Cursurile se organizează de Prefectul județului, în capitala județului, în serii, dela 25 Ianuarie până la 1 Mai 1940.

În consecință dispunem :

1. Toți preoții din comunele rurale sunt obligați a urma cursurile de Apărare Pasivă în capitala de județ pe teritoriul căruia se află.

2. Cursurile se țin pe serii. Preoții se vor înțelege între dâșii și vor participa la cursuri în astfel de serii, ca cei vecini să se poată substitui reciproc și ca serviciul și credincioșii să nu sufere.

3. Preoții făcând înțelegere între dâșii pentru substituire, vor raporta de urgență protopopului tractual, arătând seria de cursuri la care va participa fiecare preot.

4. Protopopii tractuali vor întocmi câte o listă a preoților ce vor participa la fiecare serie de cursuri, din care un exemplar vor trimite, pe data începerii cursului, Prefectului de județ, iar un exemplar Consiliului Eparhial cu raport, la terminarea cursurilor, arătându-se cei ce nu au urmat cursurile și motivele absenței.

5. Durata cursurilor și programa de urmat este fixată de Prefectul de județ.

6. Preoții sunt obligați a urma cursurile regulat și a-și însuși cu sârguivută cunoștințele predate.

7. Preoții au drept a ridica dela epitropia parohială speșele efective de transport și maximum 250 (douăsutecincizeci) Lei, pentru fiecare zi de curs, speșe de întreținere.

Preoții de pe teritoriul județului Hunedoara vor lua parte la cursurile organizate la Prefectura Arad, notificând aceasta Prefecturii județului Hunedoara.

Din comunele cu doi sau mai mulți preoți va participa unul.

Comunicăm data la care a fost fixată ținerea acestor cursuri :

1. Dela 26-29 Martie.
2. " 1-4 Aprilie.
3. " 8-11 "
4. " 15-18 "
5. " 6-9 Mai.
6. " 13-16 "
7. " 20-23 "

Preoții cari sunt singuri în parohie vor participa la seriile din luna Mai, pentru a nu lipsi în zilele de Miercuri și Vineri din Postul mare din parohii.

Consiliul Eparhial

Nr. 1611-1940.

Având în vedere că pe data de 1 Aprilie 1940, va lua ființă Consiliul Eparhial al Timișoarei, parohiile din protopopiatul Vinga : 1. Aradul-nou, 2. Bodrogul-

vechiu, 3. Bodrogul-nou, 4. Sănnicolaul-mic, 5. Șangu, 6. Zabrani, 7. Zădărlac și 8. Călugăreni (Vinga-nouă), cari au rămas la Eparhia Aradului, cu acea dată sunt încorporate protopopiatului Arad, prin care vor avea să facă toată corespondența oficioasă și particulară. Totasemenea și salariile preoților din aceste parohii, se vor plăti prin oficiul protopopesesc din Arad.

Arad, în 23 Martie 1940.

† ANDREI,
Episcop

Sfânta Episcopie Ortodoxă Română a Timișoarei.

Nr. 805-1940.

Comunicat

Se comunică pentru luare la cunoștință următoarele :

În conformitate cu ordinul Nr. 13260-1940 al Comandamentului A. A. a T., avem onoare a vă aduce la cunoștință că semnalele de alarmare, în caz de pericol aerian, s'au modificat după cum urmează :

- a) Darea alarmei : sunete scurte și modulate.
- b) Incetarea alarmei : sunete prelungite, liniștitoare.

Arad, la 20 Martie 1940.

Consiliul Eparhial

Convocator :

În conformitate cu art. 6 din regulamentul pentru org. desp. asoc. clerului „A. Șaguna“, prin aceasta convocăm

Adunarea Generală

a desp. Arad a asociației, care se va ține în zilele de 8 și 9 Aprilie a. c., în localul obișnuit, cu următorul

P R O G R A M :

Ziua I. Luni 8 Aprilie la orele 3. p. m. :

Misiuni interne cu mărturisirea preoților, a profesorilor-preoți, a funcționarilor bisericești și a absolvenților de teologie.

Ziua II. Marți 9 Martie la orele 8-10 a. m. :

1. Utrenia împreună cu sf. Liturghie și împărtășirea preoților.

2. Tedeum.

La orele 11. a. m. :

1. Deschiderea Adunării prin președintele Ioan I. Ardelean paroh.

2. Raport asupra activității pastorale a preoțimei și a cercurilor religioase în anul 1939.

3. Raportul bibliotecarului.

4. Raportul casarului. Înscriere de membri.

5. Alegerea delegaților pentru congres.

6. Propuneri.

7. Închiderea ședinței.

Arad, la 26 Martie 1940.

Ioan I. Ardelean,
președinte

Ioan Marșieu,
secretar